

Skriftlig fremsættelse af forslag**Keld Albrechtsen (EL):**

Hermed tillader jeg mig at fremsætte:

Forslag til folketingsbeslutning om begrænsning af Europa-Parlamentets beføjelser.
(Beslutningsforslag nr. B 43).

Idet jeg i øvrigt henviser til bemærkningerne til beslutningsforslaget, skal jeg anbefale det til Tingets velvillige behandling.

Frank Aaen (EL):

Som ordfører for forslagsstillerne tillader jeg mig herved at fremsætte:

Forslag til folketingsbeslutning om at ophæve fradraget for indskud på private pensionsordninger.
(Beslutningsforslag nr. B 44).

Jeg henviser i øvrigt til de bemærkninger, der ledsager beslutningsforslaget, og anbefaler det til Tingets velvillige behandling.

Socialrådgiver Else Marie Mortensen godkendes som ordinært medlem af Folketinget fra og med den 23. januar 1995.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Udvalgets ovennævnte indstilling vedtoges enstemmigt med 106 stemmer.

Den næste sag på dagsordenen var:

2) Anden behandling af lovforslag nr. L 8: Forslag til lov om ændring af lov om social bistand m.v. (Styrkelse af indsatsen for socialt udstødte).

Af socialministeren (Karen Jespersen).
(Fremsat 12/10 94. Første behandling 26/10 94. Betænkning 19/1 95).

Der var stillet 4 ændringsforslag i betænkningen.

Uden for betænkningen var der ikke stillet ændringsforslag.

Den første sag på dagsordenen var:

1) Indstilling fra Udvalget til Valgs Prøvelse.

Forhandling**Eva Møller (KF):**

Som ordfører for Udvalget til Valgs Prøvelse skal jeg gøre indstilling om godkendelse af en stedfortræder som ordinært medlem af Folketinget i stedet for fru Ritt Bjerregaard, der, som det blev meddelt i Tingets møde den 19. ds., har ønsket at nedlægge sit mandat fra og med den 23. januar 1995.

Fru Ritt Bjerregaard er valgt i Fyns Amtskreds, og første stedfortræder for Socialdemokratiet i denne amtskreds, socialrådgiver Else Marie Mortensen, har i skrivelse af 19. januar 1995 meddelt, at hun er villig til at overtage det mandat, der er ledigt fra den 23. januar 1995.

Udvalget til Valgs Prøvelse har i et møde i dag behandlet denne sag, og jeg kan herefter på udvalgets vegne afgive følgende indstilling:

Lovforslagets paragraffer, ændringsforslagene og spørgsmålet om lovforslagets overgang til tredje behandling sattes til forhandling under ét.

Forhandling**Tove Fergo (V):**

Jeg er egentlig lidt ked af at skulle gå på talerstolen her ved anden behandling af forslaget om en øget indsats over for de udsatte grupper i vores samfund, for det, der var oplægget fra regeringens side, var et vældig godt forslag om at øge indsatsen over for disse grupper. Det er der i allerhøjeste grad brug for.

Jeg havde håbet, efter at vi havde førstebehandlet forslaget, at regeringen ville være med til at gøre det rigtig godt ved også at se på finansieringsmulighederne inden for dette område.

Det er jo sådan, at staten i øjeblikket betaler 75 pct. af udgiften til herberger og forsorgshjem og amterne 25 pct. Det vil sige, at det ikke koster noget for kommunerne at have deres borgere boende på disse institutioner.

Det, Venstre ønsker sig – og det er det, vi har stillet ændringsforslag om sammen med Det Konservative Folkeparti og Fremskridtspartiet – er en ændring af finansieringen.

Vi ville meget gerne have det sådan, at det blev en fifty-fifty-finansiering mellem amterne og kommunerne, sådan at kommunerne fik et økonomisk ansvar for deres borgere, og sådan at amterne og kommunerne selvfølgelig fik deres penge af staten, så de kunne bruge pengene på den måde, der er den rigtige, den bedst mulige for de mennesker, det drejer sig om.

Desværre har vi ikke kunnet samle flertal for dette forslag, og det kan jeg overhovedet ikke forstå. Jeg synes, det er synd for de psykisk syge, og jeg synes, det er synd for stofmisbrugere. Jeg synes, det er synd for de svageste i samfundet, at regeringen er så centralistisk, som den i virkeligheden er, og som den giver udtryk for ved at holde fast ved sin finansieringsmodel med det store beløb, som staten skal betale, og det lille beløb, som amterne skal betale.

Jeg havde håbet på, at vi havde kunnet indgå det, der er meget populært i disse år, et nationalt kompromis netop om disse de allersvageste borgere i vort samfund. Sådan er det desværre ikke, medmindre man kan formå et flertal i Folketinget til at ændre opfattelse, og det burde man kunne, for det ville være langt, langt bedre for de mennesker, vi her taler om, at få det behandlingstilbud, der kan hjælpe dem ud af deres mange gange håbløse situation.

Vi har kunnet se på beregninger både fra den tur, Socialudvalget har været på her i juleferien, hvor vi netop har besøgt herbergsinstitutioner, og også ved at slå op i finansloven og se de svar, vi har fået af socialministeren, at en herbergsplads mange gange koster 200.000 kr. om året. Vi ved også, at man kan få et døgnbehandlingstilbud for misbrugere på en af de private døgnbehandlinginstitutioner for langt under det beløb.

Så skal der ikke megen fantasi til at forestille sig, at hvis kommunerne havde mulighed for at købe det rigtige tilbud til sine borgere – hvis det altså er en misbruger, det drejer sig om, bliver det et behandlingstilbud på en institution, der netop tager sig af disse problemer – så ville kommunerne selvfølgelig gøre det, og man ville hjælpe de mennesker langt bedre.

En anden gruppe, som er overrepræsenteret på herberger og forsorgshjem, er de psykisk syge. Det er ikke et sted for psykisk syge at være i måneder, halve og hele år. De bør have et per-

manent bolig- og behandlingstilbud, og det ville kommunerne og amterne være interesseret i at oprette, hvis de ellers fik økonomisk kompensation for udgiften til disse meget dyre herbergs- og forsorgshjemspladser.

Jeg mener virkelig, det er en skam, at regeringen ikke vil være så meget med på det, der kan gavne de allersvageste, at de kan støtte det ændringsforslag, som de borgerlige partier herinde har stillet.

Men nu bliver det jo spændende at høre, om ministeren kunne tænke sig at begrunde, hvorfor regeringen ikke vil støtte dette forslag. Det vil jeg se frem til.

Bendt Bendtsen (KF):

Vi har under udvalgsarbejdet været meget positive over for dette lovforslag. Det er et område, vi har fulgt meget nøje, og det er et lovforslag, som vi har prioriteret utrolig højt.

Det, der bringer mig herop, er ændringsforslagene, som også fru Tove Fergo har været inde på.

Fra konservativ side ønsker vi som sagt en finansieringsomlægning, en ændring af de 75 pct.s statsrefusion. Vi ønsker, som det også fremgår, at finansieringen bliver 50/50 mellem amter og kommuner. Der er sagt meget om det, men herved motiverer vi jo netop kommunerne til at iværksætte en behandling for den enkelte.

Med det nuværende system er der for stor fare for, at man i kommunerne blot lader stå til over for nogle af disse klienter, som har taget ophold på vore institutioner.

Vi er selvfølgelig enige i, at der med det nye lovforslag bliver taget hånd om den enkelte, men det kan altså gøres bedre, og derfor er vi meget enige om en ændret finansiering og de bemærkninger, der er kommet om den ændrede finansiering.

Kirsten Jacobsen (FP):

Der er i betænkningen optrykt et ændringsforslag fra Enhedslisten om, at fremtiden for dem, der bor på herberger, skal planlægges i samarbejde med beboerne.

I den anledning synes jeg, det er vigtigt at spørge regeringen, om regeringen er parat til i den forbindelse at drøfte det problem, som beboerne på et herberg kom til Folketingets Boligudvalg og rejste, nemlig at man nægttes indskudslån til en lejlighed med den begrundelse, at man jo ikke har fast bopæl.

Er regeringen parat til for at løse det problem at gøre herberget til deres permanente bopæl, så længe de bor der, så de ikke sidder mellem to stole og ikke kan komme videre i systemet? Ellers kan de altså blive herbergsbeboere resten af deres liv. Det er noget, vi er nødt til at tage fat i, og jeg vil gerne, om regeringen vil give tilsagn – i forbindelse med det, der skal ske efter Enhedslistens ændringsforslag, når det nu bliver enstemmig vedtaget – om, at man da også vil drøfte det problem, som blev rejst i Boligudvalget, og hvor alle Boligudvalgets medlemmer havde stor forståelse for det, der blev sagt.

Socialministeren (Karen Jespersen):

Det er efterhånden mere end to år siden, Folketinget havde en stor forespørgselsdebat om de hjemløse og udstødte, og her var der meget bred tilslutning, faktisk enstemmig tilslutning fra Folketingets medlemmer til en forstærket indsats for de mest udsatte grupper i vores samfund. Forløbet af de to år siden den debat har vist, at der også var vilje til at sætte handling bag ordene, og forløbet har også vist, at den handling faktisk har givet resultater. Den har givet målbare resultater.

Jeg synes, det er værd at bemærke – når vi nu drøfter det forslag, der skal føje sig til den forstærkede indsats for de hjemløse og i det hele taget mest udsatte grupper – at de seneste meldinger fra forsorgshjem og herberger går ud på, at der nu er en klart faldende søgning til forsorgshjem og herberger, et fald, der har manifesteret sig gennem 1993 og 1994, og hvor det blev koblet til den forstærkede indsats, vi har sat i værk for de psykisk syge, de sindslidende og for de hjemløse og mest socialt udsatte grupper.

Jeg synes, det er utrolig glædeligt, at de ting, vi i stort omfang i fællesskab har sat i værk, faktisk viser sig at forbedre tilværelsen for de mennesker, sådan at de får et ordentligt alternativ til at leve på gaden eller søge forsorgshjem og herberger.

Grundholdningen i dette forslag er jo, at vi skal give de mennesker et tilbud, der er en mellemting mellem institution og det at skulle klare sig fuldstændig overladt til sig selv i eget hjem. Vi ved, at for mange af de mennesker kan forsorgshjem og herberger være nogle holdepunkter i hverdagen, de ellers ikke har. Det er her, de kan komme i dagtimerne, det er her, der kan være en række aktiviteter, nogle mennesker, de kan støtte sig til, nogle mennesker, der kan være holdepunkter for dem, når de skal bygge en ny tilværelse op.

Derfor er hele ideen, at vi skal bygge på nogle af de positive elementer, der ligger i forsorgshjem og herberger, men at det skal ske i samarbejde med kommunerne, der også pålægges en forstærket indsats for at skaffe boliger, enten egen bolig eller boliger i bofællesskab til de her mennesker. Det er hele den tankegang, der ser ud til at bære frugt. Hvis vi gik ind og ændrede finansieringen nu og fjernede den fra at være et statsligt og amtsligt ansvar til at være et kommunalt og amtskommunalt ansvar, så kunne det give en meget alvorlig turbulens på det her område.

Det er fuldstændig rigtigt, at man kan sige, at i det omfang man kan stræbe efter, at kommunerne efterhånden skal have større ansvar, kan det være ønskværdigt, men sådan som det er nu, ville det give nogle uoverskuelige følger, hvis vi ændrede i finansieringen nu.

Blandt andet er det jo sådan, at halvdelen af de pladser, vi taler om her, ligger i Københavns Kommune, og det ville betyde, at hele finansieringen af forsorgshjemmene og herbergerne i Københavns Kommune skulle dækkes af kommunen og amtskommunen. Hvad det ville få af konsekvenser, er meget uoverskueligt for den gruppe mennesker, der bor her. Det har været mit og et flertals holdning, at det er vigtigt at fastholde et statsligt også økonomisk medansvar for de grupper, vi her har med at gøre.

Det er også sådan, at forslaget her har været meget nøje drøftet igennem med de mennesker, der arbejder med de hjemløse og udsatte mennesker, og det har fået en fantastisk positiv opbakning. Nogen bedre anbefaling af forslaget synes jeg næsten ikke man kunne ønske sig end den, der kommer fra dem, der faktisk har føling med, hvad der skal gøres for at hjælpe de her mennesker, og som siger, at her er virkelig et instrument, et redskab, der vil hjælpe. Det er vel at mærke nogle mennesker, som jeg har oplevet at vi alle sammen lytter til og har bred respekt for på grund af deres erfaringer.

Når det drejer sig om spørgsmålet om, hvorvidt man i stedet for skal sikre behandlingstilbud til narkomaner eller misbrugere, så er der jo ikke tale om noget enten-eller. Der er jo heldigvis i alle Folketingets partier den holdning, at vi skal have en forstærket indsats for narkomaner og misbrugere. Vi har også set vilje til at sætte penge af til en forstærket behandlingsindsats. Det vil stadig væk være sådan, at der vil være narkomaner og psykisk syge, der først henvender sig på forsorgshjem og herberger, og derfor

skal disse også være rustet til at hjælpe de mennesker og sluse dem videre til de relevante behandlingstilbud. Det vigtige er jo, at de meldinger, vi får fra forsorghjem og herberger, siger, at der er en faldende søgning af misbrugere og ikke mindst af psykisk syge, fordi de alternative tilbud, vi har givet dem, og som kommunerne og amterne bygger op, faktisk virker. Så jeg synes, at hvis vi ser på virkeligheden og lytter til erfaringerne, viser det sig, at vi er inde på et rigtigt spor med det lovforslag, vi her har fremsat, og som der har vist sig at være bred tilslutning til.

Med hensyn til fru Kirsten Jacobsens spørgsmål om, hvordan vi sikrer, at herberger ikke bliver permanent boligtilbud til hjemløse og andre grupper, så er det jo netop hensigten med det her forslag, at man skal sikre en mere permanent bolig, sikre, at man i samarbejde mellem forsorghjem og herberger og kommuner skaffer de mennesker, vi taler om, egen bolig enten i en lejlighed eller i et bofællesskab.

Tove Fergo (V):

Jeg er ikke så tilfreds med socialministerens svar, og jeg vil godt bede socialministeren om at uddybe, hvorfor det skulle give større turbulens på institutionerne, på herberger og forsorghjem, hvis det var amterne og kommunerne, der skulle finansiere pladserne.

Det er jo i forvejen sådan, at der bliver udbetalt pension til beboerne af herberger og forsorghjem, ligesom der bliver til plejehjemsbeboere osv. Det vil sige, at der er administrationskontorer på herberger og forsorghjem, der skal tage kontakt med den pågældendes kommune for at træffe aftale om betalingen. Så det ville på ingen måde betyde nogen som helst yderligere administration eller turbulens.

Jeg vil bede socialministeren om at konkretisere påstanden om, at en ændring af finansieringen ville give turbulens på dette område.

Og så vil jeg spørge socialministeren direkte om en anden ting. Det er sådan, og det har socialministeren også svaret ...

Formanden:

Lidt mindre støj!

Tove Fergo (V):

... og det har socialministeren givet anledning til med sit svar på et spørgsmål om Københavns Kommune: Er det her en skjult form for ekstra hjælp til Københavns Kommune? For hvis det er

det, og hvis det er årsagen til, at man vil fastholde specielt denne finansieringsmodel med den store statslige betaling, den centralistiske model, så kunne man da nok se på at kompensere Københavns Kommune for udgiften til herberger og forsorghjem på en anden måde. Så jeg vil godt have et direkte svar fra socialministeren: Er det en skjult kompensation til Københavns Kommune?

Så vil jeg spørge socialministeren: Hvorfor skal mennesker så langt ned, at de først skal henvende sig på et herberg for hjemløse, før de kan få det rigtige tilbud? Det er jo sådan, det foregår i den virkelige verden. Jeg hører det igen og igen netop her i storbyen, i København, hvordan både de pårørende og misbrugerne eller de psykisk syge selv giver udtryk for, at det er ydmygende og nedværdigende, at de først skal på Sundholm, før de kan få et behandlingstilbud, der er relevant, og kan tage fat på de problemer, de har. Hvorfor skal det være sådan?

Mener en socialdemokratisk ledet regering virkelig, at det er den måde, man vil hjælpe de allersvageste medborgere på?

Tom Behnke (FP):

Ministeren mente, at det ville give uoverskuelige konsekvenser, hvis man gennemførte de ændringsforslag, der er stillet af V, K og Z. Nu kan »uoverskuelige konsekvenser« jo både være positivt og negativt ment, men jeg hørte ministeren som værende negativ i forhold til, at det skulle give uoverskuelige konsekvenser, at man laver en deling af finansieringen, således at kommunerne betaler halvdelen og amterne halvdelen.

Det, der er målet, er, at man giver et rigtigt økonomisk incitament til kommuner og til amter, at man dér finder den rigtige løsning, eller lad mig sige den bedste løsning for den enkelte borger.

Det, man nemt risikerer med det finansieringssystem, som vi har i dag, er, at kommunerne springer over, hvor gærdet er lavest, og så laver en »gratis parkering« på et herberg.

Som jeg ser vores ændringsforslag, kan jeg kun se, at det vil få en positiv effekt, nemlig det økonomiske incitament til kommunerne, at de finder den løsning, der er bedst for borgeren, og ikke nødvendigvis den løsning, der er den billigste.

Så hvad er det for negative konsekvenser, ministeren frygter? Hvad er det for negative konsekvenser, ministeren forudser? For det er

vel ikke således, at ministeren frygter, at kommunerne – eller amterne rettelig – vil til at nedlægge herberger, hvis der ikke er 75 pct.s tilskud fra staten?

Peter Duetoft (CD):

Fru Tove Fergo er meget optaget af de sindslidendes forhold og af spørgsmålet om, hvordan man kommer til de bedste tilbud for disse mennesker, og dér mener fru Tove Fergo så, at den finansieringsløsning, som socialministeren har her, ikke er god.

Jeg synes, at fru Tove Fergo rammer fuldstændig ved siden af, for det er overhovedet ikke finansieringsdiskussionen, der er interessant.

Nej, den diskussion, der er interessant, er kassetænkningen mellem hospitalssystemet og kommunerne, for kassesystemet er jo dér, hvor de sociale tilbud til de sindslidende ikke findes i kommunerne, fordi det er lettere og billigere for kommunerne at lade være med at lave den sociale opfølgning, vel vidende at de mennesker, der lige er blevet udskrevet fra de lukkede afdelinger, tre uger efter kommer tilbage til de lukkede afdelinger, som betales af amtet.

Hvorfor tror fru Tove Fergo ellers, at en af de rigeste kommuner i landet, Gentofte, eksempelvis kan tilbyde husvildebarakker på Nybrovej til mennesker, der er kommet direkte ud fra den lukkede afdeling? Er det mon ikke kassetænkning? Der er ingen, der skal komme til mig og sige, at Gentofte ikke havde råd til at give de sociale tilbud, men det er bare bedre at smide det over i kassen hos amtet.

Derfor er det min opfattelse, at den reelle finansieringsdiskussion, vi skal have, drejer sig om, at vi skal tvinge kommunerne til at betale deres andel af de hospitalspladser, de optager, fordi de ikke har de sociale tilbud til de sindslidende. Se, det ville tvinge kommunerne til at komme med nogle udspil, der gjorde, at de sindslidende kunne få det bedre.

Men den diskussion, som ligger i det her forslag, vil ikke ændre noget som helst, og derfor synes jeg egentlig, det er synd, at hele princippet kommer til debat under dette forslag i stedet for, at fru Tove Fergo gik med på at lave en aftale om en omfinansiering mellem hospitalssystemet og kommunerne i forbindelse med de sindslidende.

(Kort bemærkning).

Tove Fergo (V):

Til hr. Peter Duetoft: Det ene udelukker jo ikke det andet. Vi ved helt konkret, at to tredjedele af de mennesker, som er indskrevet på forsorg og herberg, har fået stillet en psykiatrisk diagnose. Så hvorfor vente på det andet, når vi allerede nu kunne tage fat på at få afskaffet den kassetænkning, hr. Peter Duetoft selv kommer ind på?

Det eneste rigtige ville være at tage fat også på dette område og sige: Vi vil udrydde kassetænkning, vi vil gøre kommunerne og amterne ansvarlige for deres borgere, og vi vil også give dem økonomisk mulighed for det og et økonomisk incitament. Så jeg forstår overhovedet ikke CD's holdning til dette spørgsmål.

Peter Duetoft (CD):

Forsorgshjemmene er jo interessante, fordi den sociale opfølgning i kommunerne ikke findes. Og hvorfor findes den så ikke? Fordi kommunerne spekulerer i, at man kan overlade det til amterne i stedet for. Tag dog fat dér, hvor problemet starter, i stedet for at tage fat i det her under et sidespørgsmål.

Men jeg vil gerne spørge fru Tove Fergo: Er fru Tove Fergo indstillet på at arbejde med på en finansieringsreform, der gør, at kommuner og amter deler hospitalsudgifterne til de sindslidende, når de er hospitalsindlagt, lige så vel som man selvfølgelig må dele udgifterne, når de er i kommunerne?

Det er altså i virkeligheden samme ordning som den, der er gennemført for ældre, der presede ældre ud af hospitalernes langtidsmedicinske afdelinger og hjem i kommunerne til nogle ordentlige tilbud.

Er fru Tove Fergo indstillet på det, eller er fru Tove Fergo så glad for amterne, at man overhovedet ikke dér må røre noget som helst, selv om det kunne gøre noget for en svag gruppe i det danske samfund?

(Kort bemærkning).

Tove Fergo (V):

Mig bekendt er der lige fremsat et forslag af sundhedsministeren vedrørende betaling for psykiatriske patienter – nøjagtig den samme model som inden for de somatiske sygehuse for nogle år siden. Og det er vi da meget villige til at se på.

Det er urimeligt, at mennesker, der opholder sig på en psykiatrisk afdeling og er færdigbehandlet, ikke kan komme hjem til de rigtige

omgivelser, få det rigtige bolig- og behandlingstilbud hjemme, fordi der ikke er nogen tilbud til dem i kommunerne, fordi kommunerne ligesom vil spare og tænke kassetænkning. Så det vil vi da meget gerne se på.

Men jeg må sige til hr. Peter Duetoft, at det er en afledningsmanøvre fra det konkrete forslag, vi har til behandling her i dag. Nu drejer det sig altså om en indsats over for de allersvageste grupper i vores samfund. Mange af dem bor på herberger og forsorgshjem. Hvorfor vil CD ikke være med til, at det er amterne og kommunerne, som sammen finansierer disse pladser?

Villy Søvnald (SF):

Jeg havde egentlig ikke forberedt mig på det, men det er næsten umuligt at sidde stille på sin plads, når man hører en debat, der i øvrigt kunne være alvorlig, blive til en total skindebat.

Jeg tænker på troen på, at ethvert indholdsproblem løses strukturelt. Dette her er jo ikke en diskussion om, om det skal ligge det ene, det andet eller det tredje sted. Det er en diskussion om, at i det her samfund er der et stort sort kapitel, der hedder, at vi ikke har haft tilbud til at behandle narkomaner. Det er en lang historie om, at man begyndte at nedbygge psykiatrien, før vi begyndte at bygge op. Og så forekommer det mig – der blev efterlyst nogle argumenter fra fru Tove Fergos side – helt åbenbart, at når vi taler om folk, der vandrer, f.eks. forsorgshjemmenes klientel, så er det da oplagt ikke særlig klogt at lade de sidste decentrale led være dem, der skal foretage opgaveløsningen.

Vi havde jo forslaget fremme i sin tid, for et års tid siden. Fru Tove Fergo har ofte talt om, at man skulle lytte til folk, der var tæt på. Dengang ytrede forsorgshjemmene sig og bad om, at man undlod at lave en finansiering, der var bundet til kommuner. Det ville blive en kolossalt bureaukratisk foreteelse, når man skulle til at visitere folk, der vandrer fra den ene egn af området til den anden.

Så var der to helt åbenlyse misforståelser. Det er ganske enkelt ikke rigtigt, må jeg sige til fru Tove Fergo; at to tredjedele af dem, der er på vore forsorgshjem, har en psykisk diagnose. Det er ikke rigtigt, og det vil jeg bede fru Tove Fergo om at dokumentere. Det er i modstrid med alle de oplysninger, vi fik, da vi for mindre end en måned siden med Folketingets Socialudvalg var på tur rundt til vore forsorgshjem, hvor også fru Tove Fergo deltog.

Den anden ting, der ikke er rigtig, er den generelle sætning om, at private behandlingssteder er billigere end offentlige. Det er ikke rigtigt. Det afhænger meget af, hvilke typer af opholdssteder det er, vi taler om. De bemandede selvfølgelig forskelligt, fordi de er forskellige.

(Kort bemærkning).

Tove Fergo (V):

Nu er det jo sådan, at tingene ikke bliver noget, fordi de bliver kaldt noget. Hr. Villy Søvnald kalder dette her en skindebat, men derfor bliver det ikke en skindebat. Det er en måde at omgå problemerne på, for så slipper man for at tage stilling til selve indholdet.

Hr. Villy Søvnald siger: Vi har ikke tilbudene til misbrugerne og de psykisk syge.

Vi har tilbudene til misbrugerne inden for det private behandlingsområde f.eks., og jeg er sikker på, at hvis kommunerne og amterne fik disse penge, som nu bliver brugt til herberger og forsorgshjem, altså lige ved 200.000 kr. pr. plads, ville de bruge pengene på at oprette de rigtige tilbud til deres borgere. Den tillid har vi i Venstre til de lokale folk, så det er en påstand fra hr. Villy Søvnalds side, at behandlingstilbud ikke eksisterer – de ville komme helt automatisk. Det vil selvfølgelig ikke ske fra den ene dag til den anden, men det vil ske glidende, efterhånden som man får mulighederne i kommunerne.

Vedrørende hr. Villy Søvnalds kritik af min udtalelse om, at mellem halvdelen og tre fjerdedele af beboerne på herberger og forsorgshjem har været indlagt på en psykiatrisk afdeling, vil jeg henvise til en undersøgelse foretaget af Institut for Psykiatrisk Demografi i Århus. Heri står, at mellem halvdelen og tre fjerdedele tidligere har været indlagt på en psykiatrisk afdeling, heraf 8 pct. med diagnosen skizofreni. 12,5 pct. var blevet indskrevet på herberg eller forsorgshjem inden 24 timer efter deres udskrivning fra en psykiatrisk afdeling. Så det er hermed dokumenteret, at min påstand om, at ca. tre fjerdedele har været indlagt på en psykiatrisk afdeling, er rigtigt.

(Kort bemærkning).

Peter Duetoft (CD):

Jeg ville egentlig ikke have taget ordet igen, men jeg synes, fru Tove Fergo provokerer den ene gang efter den anden.

Nu kommer påstanden om, at hvis kommunerne havde fået nogle flere penge, ville de have lavet disse forskellige behandlingstilbud bl.a. til de sindslidende, men også til narkomaner.

Hvad er det dog for noget sludder? Fru Tove Fergo ser fuldstændig bort fra, at der ingen prestige er i det her. Den enkelte kommune har meget få personer, der er omfattet af disse grupper, og da de ikke er en pressionsgruppe, da de ikke er dem, der råber højt, da det er dem, der har problemerne, men ikke er den stærke organiserede magt, er det let at sige: Nå, dem har vi ikke så mange af, derfor gør vi ikke rigtig noget ved det.

Det er jo det, vi ser det ene sted efter det andet. Jeg har erfaringer fra Københavns Amt, hvor man i sin tid oplevede – det var vedrørende gadebørn – at kommunerne meddelte Københavns Amt, at de tilbud, amtet havde, ville man ikke følge, fordi man kunne gøre det bedre selv. Resultatet var, at der var så få gadebørn i de enkelte kommuner i Københavns Amts kommuner, at ingen af kommunerne selv påtog sig den opgave, fordi der alligevel ikke var så mange.

Fru Tove Fergo ser bort fra, at hvis vi tager en gruppe som de sindslidende, er det en marginalgruppe, men et voldsomt stort problem. Den måde, vi behandler dem på, er en skamlet på det danske velfærdssamfund; men sådan tænker man altså ikke i kommunerne. I kommunerne springer man over, hvor gærdet er lavest, og dér nedprioriterer man de grupper, der er svagest, for det er ikke dem, der råber højest.

Så at påstå, at det skulle være kommunerne, der pludselig kunne løse alle disse problemer – jeg er lige ved at sige, at staten måske endda er den eneste, der i virkeligheden kunne gøre det, for staten ville se overordnet på det, i stedet for kommunerne, der ville sidde og tælle enkelte menneskehoveder – det er noget af en påstand, fru Tove Fergo kommer med, og den er i al fald helt i strid med alt, hvad jeg har oplevet i de sidste mange år, hvor jeg har beskæftiget mig med det problem og set, hvordan det fungerer rundt omkring i det danske samfund.

(Kort bemærkning).

Tove Fergo (V):

Det er måske netop, fordi der hele tiden bliver talt om, at der ikke er prestige i denne gruppe mennesker, de svageste i vores samfund, at de ingen prestige har. Det er, fordi sådan nogen som hr. Duetoft går rundt og siger, at der ikke er prestige i disse mennesker, at ingen vil gøre noget for dem.

Jeg tror ikke på, at det er rigtigt. Jeg tror ikke på, at vores kolleger, politikerne i kommunerne

og amtsrådene, har så usselt et menneskesyn, at de ikke vil være med til at gøre noget for de allersvageste, som netop har brug for, at der bliver gjort noget for dem. Hvorfor i alverden skulle de ikke det? Og ellers må befolkningen jo reagere på det.

Det er utroligt at høre. Man hører igen og igen, og det har jeg hørt utallige gange efterhånden, at denne gruppe er der ikke prestige i, så dem er der ikke nogen, der vil gøre noget for. Selvfølgelig er der da det. Der er da netop nogen, der vil gøre noget for disse mennesker, fordi de er de allersvageste. Det er helt klart, at kommunerne også kan se en økonomisk interesse i at gøre noget for de mennesker, for hvis de får det rigtige tilbud, vil de jo veje meget mindre på kommunens budgetter i årene fremover.

Så det er ikke rigtigt. Det er en myte, man danner ved at blive ved med at gå og sige den til sig selv og hinanden, og så tror man, det er sandheden. Det er ikke sandheden.

Bruno Jerup (EL):

Fru Tove Fergo kommer nu ikke uden om, at der er lidt galt med hendes procentregning. De to tredjedele, som hun fik placeret på forsorgshjemmene med en psykiatrisk diagnose, blev lige pludselig til nogle, der havde været indlagt et andet sted, hvoraf der så var 8 pct., eller var det 12 pct., der muligvis var kommet på forsorgshjemmene. Hvad er det for nogle procenter? Snakker vi om 8 pct., 12 pct. eller 75 pct., som er indlagt på forsorgshjemmene med en psykiatrisk diagnose? Jeg synes, fru Tove Fergo er lidt svævende med hensyn til, hvad det er for nogle procenter, der faktisk gælder, og det er jo vigtigt med hensyn til det, vi her snakker om.

Jeg synes også, det er utroligt, at denne debat om finansieringen skal køres over på det spor, der handler om, hvorvidt kommunerne nu med et eller andet økonomisk pres kan trues eller skubbes til at gøre noget andet, end de har lyst til.

Jeg synes, det er vigtigt at sikre, at det sociale problem, som forsorgshjemmene jo er udtryk for, er et kollektivt, et fælles statsligt problem. Derfor er det også helt fint, at så stor en del som muligt bliver finansieret fra statens side, så man kan sige, at det ikke er noget, en kommune kan eksportere til en anden kommune eller et amt kan eksportere til et andet amt, fordi det ikke er noget, der rager os.

Det er et fælles statsligt problem, det er et fælles socialt problem, og på det punkt er loven

god. Den er også god, fordi den for første gang tager med ind, at man skal sørge for, at enlige får et botilbud, og for, at der kommer flere tilbud til de udstødte. Jeg synes, det er for billigt, at fru Tove Fergo undlader at tage positiv stilling til denne lov med henvisning til en finansiering, som hun tilfældigvis er imod. Det synes jeg faktisk er for svagt.

(Kort bemærkning).

Peter Duetoft (CD):

Jeg vil gerne bede fru Tove Fergo gå hjem og læse en rapport, der lige er kommet, som hedder »Legio – vi er mange«, en gennemgang af det psykiatriske systems problemer som oplæg til en informationskampagne, der måske kunne sætte mere fokus på dette her. Det synes jeg fru Tove Fergo skulle gøre, for dér er nemlig de samme konklusioner, som jeg kommer med.

Jeg tror, uden at jeg skal slå mig til ridder på noget som helst, at der vel næppe er mange i dette Ting, der har beskæftiget sig så meget med de sindslidende i de sidste mange år, som jeg har. Derfor ved jeg faktisk, hvad jeg taler om, i den forstand at jeg igen og igen og igen er løbet ind i sindslidende og i pårørende, der påberåber sig, at de ingen hjælp kan få i kommunerne, fordi kommunerne ikke interesserer sig for disse problemer. De er nemlig for få.

Hvorfor tror fru Tove Fergo, at Gentofte som før nævnt vil bruge husvildebarakker? Det er ikke økonomiske kalkulationer, der gør det. Det er da, fordi man ikke har villet sætte fokus på det spørgsmål. Det er ikke et spørgsmål om at lade være med at sige til hinanden, at der ikke er prestige i disse grupper. Vi må jo tage udgangspunkt i kendsgerningerne, og i alt fald jeg har ikke ret meget tillid til, at kommunerne rundt omkring har villet påtage sig denne svage gruppes problemer og forsøge at være med til at løse den. Det har jeg stabelvis af eksempler på, at de ikke vil. Jeg har også nogle gode eksempler på, at nogle kommuner gerne vil; men jeg har stabelvis af eksempler på, at man ikke vil.

Det kan jo ikke hjælpe noget, at vi her går rundt og siger til hinanden, at der er høj prestige, og at det interesserer kommunerne meget, og hvad ved jeg, hvis kendsgerningen er noget andet.

Men jeg synes, at fru Tove Fergo skulle gå hjem og læse den rapport, som jeg omtalte, for dér står faktisk ganske mange gode konklusioner, og dér har man talt med både politikere, pårørende, sindslidende og kommunalfolk, og

så skulle hun prøve at træffe nogle konklusioner ud fra den læsning. Det tror jeg ville være meget godt.

(Kort bemærkning).

Tove Fergo (V):

Det er til hr. Bruno Jerup, der ville have yderligere dokumentation, og jeg skal gøre det helt klart. Det kan læses i en undersøgelse foretaget af Institut for Psykiatrisk Demografi i Århus, at mellem halvdelen og tre fjerdedele tidligere har været indlagt på en psykiatrisk afdeling. Altså: Mellem halvdelen og tre fjerdedele har været indlagt på en psykiatrisk afdeling, og så er der sat diagnose på nogle af dem. 8 pct. har den mest alvorlige psykiatriske diagnose, man kan tænke sig, diagnosen skizofreni, og 12,5 pct. er blevet indskrevet på herberger og forsorgshjem inden for 24 timer umiddelbart fra en psykiatrisk afdeling.

Vedrørende hr. Bruno Jerups tale om, at kommunerne ikke vil påtage sig dette ansvar, vil jeg sige, at det i første omgang er det nære fællesskabs forpligtelse, og det er jeg sikker på at kommunerne vil leve op til.

Med hensyn til Venstres holdning til selve lovforslaget skal der ikke være nogen tvivl om, at vi vil stemme for det – selvfølgelig vil vi det. Der er forbedringer på nogle områder, men ikke i det omfang, vi kunne ønske os. Vi synes, at vi lige så godt kunne have gjort det rigtig godt, når vi nu alligevel skulle gøre det, men vi vil selvfølgelig stemme for lovforslaget, for der er nogle forbedringer i det.

Socialministeren (Karen Jespersen):

Det glæder mig, at det ser ud til, at vi kan slutte behandlingen af forslaget her med en tredje behandling med forhåbentlig enstemmig tilslutning, fordi der er tale om klare forbedringer.

Fru Tove Fergo spurgte mig på et tidspunkt, om der var tale om skjulte økonomiske tilskud til Københavns Kommune. Det er der selvfølgelig ikke, i og med at vi fastholder den finansiering, der allerede er gældende i dag.

Men vi står i en situation, hvor den indsats, der er sat i værk, faktisk virker. Vi har nogle meget positive tilkendegivelser om, at vi er i gang med noget, der virker, også i Københavns Kommune.

Derfor vil det være betænkeligt at gå ind og ændre finansieringen på en måde, der betyder, at en kommune fra at få 75 pct. refunderet selv skal betale hele udgiften ved denne indsats, når

kommunen på samme tidspunkt bliver pålagt at sætte bofællesskaber, væresteder og andre aktiviteter i gang i forbindelse med både hjemløse og sindslidende.

Når det drejer sig om de sindslidendes søgning til forsorghjem og herberger, er det interessante jo ikke at konstatere, om der stadig væk er sindslidende på vores forsorghjem og herberger. Det interessante er at konstatere, om søgningen er faldende, og om antallet af alternative tilbud er stigende.

Og det er faktisk realiteterne. Søgningen er faldende, og der bliver flere regulære tilbud til de sindslidende. Her kan jeg så ikke lade være med at konstatere, at den indsats, jeg har kunnet iagttage i Venstres politik, først og fremmest har bygget på den mistillid, at der skal være et økonomisk incitament for overhovedet at foretage sig noget.

Og jeg må også konstatere, at dér, hvor der er blevet sat noget i værk, er under denne regering. Det var det allerførste, vi tog fat på i et samarbejde mellem Socialministeriet og Sundhedsministeriet, nemlig en fremrykket indsats af tilbuddene til de sindslidende i et storstilet samarbejde med amter og kommuner, et samarbejde, der nu begynder at virke. Det var faktisk denne regering, der tog de initiativer, initiativer, som jeg ikke har set komme fra Venstre.

Heldigvis har der så været en holdning, der har gjort, at man har støttet og bakket det op, men det er faktisk inden for de seneste to år, der er begyndt at ske noget.

Derfor har jeg også med glæde kunnet konstatere, at bl.a. lederen af Sundholm, Aksel Beltring, der jo er et meget aktivt og respekteret menneske inden for dette område, har kaldt lovforslaget her et afgørende skridt til at forbedre vilkårene for de mennesker, vi her taler om, og at der er tale om et fald på omkring 10 pct. i søgningen til bl.a. Sundholm.

Det betyder selvfølgelig ikke, at disse problemer er løst, men det betyder, at vi er inde på den rigtige vej, og derfor glæder jeg mig til, at dette lovforslag kan blive vedtaget, så vi kan komme i gang med en forstærket indsats.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Ændringsforslag nr. 1 forkastedes, idet 48 stemte for, 62 imod.

Ændringsforslag nr. 2 forkastedes uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 3 vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 4 forkastedes uden afstemning.

§ 1 med den foretagne ændring og §§ 2 og 3 vedtoges uden afstemning.

Lovforslagets overgang til tredje behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

3) Anden behandling af lovforslag nr. L 97: Forslag til lov om ændring af lov om forsikring mod følger af arbejdsskade og lov om erstatningsansvar. (Ændring af reguleringsbestemmelser m.v.).

Af socialministeren (Karen Jespersen).
(Fremsat 7/12 94. Første behandling 13/12 94. Betænkning 20/1 95).

Der var stillet 2 ændringsforslag i betænkningen.

Uden for betænkningen var der ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslagets paragraffer, ændringsforslagene og spørgsmålet om lovforslagets overgang til tredje behandling sattes til forhandling under ét.

Forhandling

Jens Løgstrup Madsen (V):

Venstre støtter det pågældende forslag om at ændre lov om arbejdsskadeforsikring og lov om erstatningsansvar. Vi synes, det er en fornuftig ændring af reguleringsbestemmelserne, som ministeren lægger op til.